

СПРАВКА

за научните, научно-приложните и приложните приноси в трудовете след придобиване на ОНС „доктор“ на гл. ас. д-р Десислава Иванова Ангелова представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по дисциплината **„История, теория и методика на дизайна“**, в област на висше образование **5. Технически науки**, професионално направление **5.13. Общо инженерство**, научна специалност **„Ергономия и промишлен дизайн“**, към катедра **„Интериор и дизайн за мебели“**, обнародван в „Държавен вестник“, брой **101 от 27.12.2019 г.** и публикуван на Интернет страницата на ЛТУ на 29.11.2019 г. Код на процедурата: **WWI-AsP-1119-31.**

Представените за участие в конкурса научни трудове са свързани с решаването на теоретични и практически проблеми в следните области: **история на дизайна; теория на дизайна; дизайн методи – теория и практика; интериорен и мебелен дизайн; дизайн на обитаема среда; иновативни методи на обучение във висшето образование.** При разработването на проблеми е достигнато до оригинални научни и практически решения. Разработени са проблеми с предимно теоретичен и теоретично-приложен характер, при които са разкрити възможности за използване на установените научни факти в приложен аспект. Много от резултатите от научноизследователската работа са адаптирани за целите на обучението на студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“ и „Технология на дървесината и мебелите“ в ЛТУ – София, и са залегнали като теория, примери и методи на обучение по дисциплините „История, теория и методика на дизайна“, „Иновативен и стратегически дизайн“, „Вътрешна архитектура“ и „Графичен дизайн“, както и в учебния модул „Проектна седмица (Дизайн проект)“. Обобщавайки съдържанието на представената в конкурса научна продукция, основните приноси се групират както следва:

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНИ ПРИНОСИ

1. Разкрита е нова тенденция във формоизграждането на мебелите от второто десетилетие на 21-ви век, свързана с големия интерес на дизайнерите към техниките тъкане и плетене. Анализирани и систематизирани са основни типове плетени мебели според тяхната конструкция и форма. Това води до определяне на бъдещи посоки на развитие при мебелите и спомага за развитие на теорията в областта на мебелния дизайн. (Б3.1)
2. Изследвани, систематизирани и теоретично обяснени са основни понятия в дизайн теорията и историческото развитие на дизайн методологията. Посочено е мястото на дизайн методите в отделните фази на дизайн-процеса и ролята им като надеждна техника за постигане на високи резултати. Събран е голям масив от теоретичен материал, който ще запълни липсата на информация относно дизайн методите на български език и ще послужи за достоверна база за изводи. (Г6.1)
3. Изследвано и установено е влиянието на определени дизайн методи върху ефективността на творческия процес. Акцентирано е върху следните насоки: спасяване на дизайнера от творческо „блокиране“ чрез насочване на мисълта в

продуктивна посока; спомагане за бързо генериране на голям брой идеи; елиминиране на негативните и непродуктивни „пречки“ в мисленето, посредством дисциплинирано мислене; използване на груповия потенциал за решаване на определени задачи за ограничен период от време; наблягане на комуникативната и сътрудническа страна на съвременния дизайн-процес; разчитане на аналогичното мислене; насочване към интердисциплинарна работа за създаване на принципно нови решения. (Г6.1; Г8.1; Г8.2; Г8.5; Г8.7; Г 8.8)

4. Проведени са обширни комплексни изследвания върху факторите, влияещи върху дизайна на съвременните мебели за седене. Извлечени и систематизирани са основните фактори, които са от съществено значение за развитието на теорията в областта на мебелния дизайн и в частност - мебелите за седене. (В 3.1; Г5.1; Г8.4)
5. Открит и описан е нов във функционално отношение стол – за работа с преносим компютър, чийто формоизграждане и функция са различни от стандартно известните. Актуален е въпросът за удобството при ползването му, тъй като при него има съчетаване на две специфични функции и следователно се изисква спазване на необходимите за тях функционални размери. Друг актуален въпрос е дали могат да се ползват съществуващите стандарти за функционални размери, като се приспособят към новия тип стол, или е необходимо създаването на нови такива. (Г5.1)

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. Посредством разглеждането на множество примери, тяхната класификация, визуална идентификация и сравнителен морфологичен анализ е доказано, че прилагането на текстилните техники в мебелния дизайн представлява неизчерпаем източник на идеи. Доказан е големият творчески потенциал, който притежават тези техники, а от там и разнообразието от възможности за изграждане на формите на мебелите, които предоставя. Разкрита е двойствената роля на тъкането и плетенето както за оформянето на повърхностите за седене и облягане на мебелите, така и като техника, осигуряваща конструкцията. Използването на различни изкуствени материали води до промяна и преосмисляне на конструкцията на мебелите. (В 3.1; Г 8.18)
2. Установено е, че интересът на дизайнерите към използването на текстилни техники на плетене на преди е сравнително ново явление и води до създаване на мебелни образци с напълно нови форми и вид, както и с нови, подобрени качества. Трикотажните техники са предпочитани от съвременните дизайнери, тъй като позволяват постигане на изключително скулптурни форми, богати цветови съчетания и удобство, придружени с мекота и индивидуално, лично отношение към мебелта. Трикотажните мебели позволяват да се прилага смес от традиционни занаятчийски похвати и ултра модерни технологии. Прилагайки текстилните техники дизайнерите създават както мебели за серийно производство, така и експериментални предмети на границата между приложното и изящното изкуството, истински меки и органични скулптури. И в двата случая се наблюдават все по-пластични решенията при структурното изграждане на мебелите, съчетани с подобрени визуални качества. (В 3.1)
3. Установено е, че изграждането на формата на мебелите за седене през цялото им историческо развитие винаги е в центъра на процеса на тяхното създаване. По тази причина през всеки исторически период се търси конкретно решение, което

в най-голяма степен да отговаря на разбиранията и постиженията на обществото. При изследваните образци на столове е разкрито активно следване и творческото използване на познатите стилово-пластически тенденции от близкото минало, които се съчетават умело с възможностите, предлагани от новите индустриални методи и технологии за производство. Открити са промените в „езика“ на мебелния дизайн: материалите, конструкцията, силуета, колорита и пр. Доказана е органичната връзка на мебелния дизайн със стилистиката на предметния свят на съвременната епоха на постмодернизма. Изследвана е ролята на занаятчийските традиции, абстрактното изкуство, органичната скулптура и пр. за развитието на съвременния дизайн на масово произвеждани продукти. (В 3.1; Г5.1; Г 8.4; Г8.10; Г8.14; Г 8.18)

4. Разкрита е връзката на хората с психологически заложеното наследство и традиции, които оказват влияние върху съвременната нужда от емоционален и с добавена стойност дизайн. Интересът към текстилните техники показва активната ни връзка с историческото наследство. Плетенето на прежда има подчертан ефект върху спомените на хората, посредством внасяне на традиционния занаятчийски вид към интериорите на съвременния свръх-технологичен свят. (В 3.1)
5. Установено е, че термините „психология“ и „емоционалност“ са ключови за дизайна на ХХІ век. Новата философия за подобряване благосъстоянието на потребителите включва освен „динамично седене“, също така и проектиране на мебелите в хармония с потребителя. Съвременните технологични постижения довеждат до по-голямата роля на цвета и десена за постигането на силно емоционално въздействащи предмети. (В 3.1; Г 6.1)
6. На база на направените проучвания на съвременните разбирания относно дейността седене, е установено, че термина „динамика“ се поставя пред термина „ергономия“, за да се подчертае факта, че няма една единствена идеална поза на седене. Обездвижването на населението и повишаването на заболяванията, свързани с него, насочва вниманието към проектиране на такива столове, позволяващи така нареченото „динамично седене“, при което се осигуряват чести смени на позите. „Динамичното седене“ е нов начин на мислене за процеса на седене, който показва различен път за развитие на „функционалния“ дизайн. (Г5.1; Г8.13)
7. Въз основа на направените проучвания върху съвременните разбирания относно дейността седене са разкрити възникналите промени в начините на позициониране на човешкото тяло при седене, а от там и новите подходи при изграждане на обемно-пространствената структура на столовете. Освен познатите до сега начини на седене се установи още един, пети начин – полу-седнало положение с подпиране на седалището. Това обуславя необходимостта от проектиране на принципно нов вид мебел за седене с различна от стандартната височина, с наклон на седалката напред и липса на облегалка. (Г5.1; Г8.13)
8. На база на направено проучване и анализ са установени водещите тенденции и основните насоки при проектирането на мебели и интериор: постигане на максимален комфорт и благосъстояние чрез многофункционалност, трансформация, мобилност и „динамично седене“; емоционалност; екологичност; нуждата от опростяване и намаляване на конструктивните детайли; стремеж към индивидуалност; прилагане потенциала на новите

материали и технологии; смесване на разнородни материали; нова функционалност. (В 3.1; Г5.1; Г8.4; Г8.15; Г8.16)

9. Установено е широкото интегриране на екологичният аспект в съвременните методи и практики за проектиране и производство на мебели и обитаема среда. Налага се идеята за запазване на качеството на живот чрез разумно проектиране на среда, която да отговаря на принципите за устойчиво развитие – постигане на баланс между икономически, социални цели и околна среда. Основната цел е минимизиране на вредното въздействие, пестене на ресурсите и стимулиране на връзката човек - природа. (Г5.1; Г8.9; Г8.12; Г8.15)
10. Извършен е анализ на начините за повишаване на утилитарността на обитаемата среда и качеството на живот. Този анализ цели да насърчи преосмислянето и подобряването на градската среда като се обединят иновациите в областта на материалите, технологиите и естетическа интелигентност в едно цяло. (Г8.3; Г 8.16)
11. Посредством проучване и анализиране на съществуващите методики за проектиране на промишлени продукти е разработен нов модел на дизайн методика за проектиране на мебели за седене, която цели улесняване и повишаване ефективността на дизайнерския процес, свързан с тяхното изработване, както и създаване на крайни продукти с високи социални, функционални, експлоатационни и естетически качества. (Г 6.1)
12. Определени са особеностите при обучението на студентите по дизайн. Доказано е значението на следните ключови фактори: вникването в същността на творческата професия „дизайнер“; различното в неговото образование; създаване на специфична творческа атмосфера и отношения преподаватели-студенти; нови, нетрадиционни методи на преподаване; създаване на творческо самочувствие и умение за професионална работа на студентите. Установено е, че в условията на конкурентна надпревара в сферата на образованието, основният фактор за развитие на дизайнерските специалности е промяна в базисния модел на обучение така, че да отговори на нуждите на съвременното общество. (Г 6.1; Г8.1; Г 8.6; Г8.11; Г8.17)
13. Установено е, че основният фактор, влияещ върху процеса на подобряване на продуктите и средата се явява творчеството. Така, наред с придобиването на останалите базови знания при обучението на бъдещите дизайнери, от първостепенна важност става развиването на уменията да се мисли творчески. Това поражда необходимостта от изучаване на съвременните дизайн методите, стимулиращи творческото мислене и разглеждане на връзката им с обучението по дизайн. (Г8.7; Г8.1; Г8.2; Г 8.8)
14. Анализирани и систематизирани са най-подходящите дизайн методи от гледище на тяхното приложение в обучението на студентите, изучаващи дизайнерски специалности. Обосновано е значението на прилагането на дизайн методите в процеса на обучение на студентите по дизайн. Доказано е, че креативното мислене дава много възможности на студентите, като засилва техните естествени способности, подобрявайки екипната работа, продуктивността и крайните резултати. (Г8.5; Г8.7; Г8.1; Г8.2; Г 8.8)
15. Разработена е методика за провеждане на проектно-базирани дизайнерски задачи, характеризиращи се с поставяне на участниците при действителни условия на труд, където те трябва да решат определен проблем за кратко време.

Методиката спомага за правилно провеждане на тези дизайнерски задачи и гарантира постигането на добър краен резултат. Фокусът пада върху следните важни въпроси: избор на тема; извор на екипи; работни етапи; изисквания за окончателно представяне на проекта; критерии за оценка; възможни творчески, мотивационни и междуличностни проблеми, и методи за тяхното преодоляване. Разработената методика представлява важна подкрепа както за университетски преподаватели, така и за хора, ангажирани в други сфери, в които може да бъде приложено дизайн мисленето, като успешен начин за решаване на проблеми. (Г7.1; Г8.6; Г 8.8; Г8.17)

ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. Разработен е модел за приложение на дизайн методика за проектиране на мебели за седене, който цели улесняване и повишаване ефективността на дизайнерския процес. Изведени и систематизирани са методите, които могат и следва да се използват през различните фази на процеса на проектиране на тези мебели. Разработеният модел е апробиран при проектирането на програма от модули за седене, попълване на документи, изчакване, работа с лаптоп и т.н. в рамките на разработка на тема: „Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства” към НИС на ЛТУ с № 49/2009. Програмата е широка номенклатура от 78 на брой модули, която позволява обзавеждането на университетските общи пространства. (Г6.1)
3. Разработена и апробирана е методика за провеждане на студентски модул „Проектна седмица“ в курса на обучение на студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“. Доказана е неговата ефективност при решаване на редица казуси с участието на студенти и преподаватели, разбиване на съществуващите стереотипи и достигане до множество оригинални решения на даден проблем. Определени са важните стъпки за провеждане на такъв тип студентски модули: избор на тема, етапи на провеждане, състав на студентите, подготовка и организация на провеждане и пр. (Г 7.1; Г8.6; Г 8.8; Г8.17)
4. Изследваните и анализирани дизайн методи от ново поколение са апробирани в учебния процес на студентите от специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“, магистърско ниво на обучение, по дисциплината „Иновативен и стратегически дизайн“ (Г6.1; Г8.1; Г8.2;Г8.5; Г 8.7)
5. Изследвани са техниките на тъкане и плетене в организирания и проведен със студентите експеримент на тема: „Плетивата: от облеклото към мебелите“, който доведе до интересни интерпретации и полезни изводи. (В3.1)
6. Публикациите по изследваните теми могат да бъде източник и справочна литература за дизайнерски изследвания и предпроектно проучване. Информацията е систематизирана и ясно проследена във времето. Тези изследвания са полезна информация за съвременните дизайнери, тъй като могат да насочат тяхната работа в определена посока. Този преглед е предназначен както за професионалистите – дизайнери, за учените в тази област, за всички изследователи на материалната среда, историци; така и за онези, които за първи път се сблъскват с проектирането на жизнената среда – ученици, студенти, млади учени. Резултатите от изследванията се очаква да бъдат от полза на студентите по дизайн посредством разширяване на областта на знания и изпълнението на целта да бъдат актуализирани техните умения според изискванията и нуждите на бъдещите им клиенти. (В3.1; Г 5.1; Г 6.1)